

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Навчально-науковий інститут неперервної освіти
 Кафедра публічного управління та адміністрування

УЗГОДЖЕНО
 Директор ННІО

 О. Михальченко

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін

«08» 11 2021 р.

«12» 11 2021 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Бюджетна система України»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»
 Галузь знань: код 28 «Публічне управління та адміністрування»
 Спеціальність: код 281 «Публічне управління та адміністрування»

Форма навчання	Семестр	Усього (год. / кредитів в ECTS)	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	135 / 4,5	34	34	–	67	Д.з(1)-4 с	-	Диференційований залік 4 с
Заочна	4,5	135 / 4,5	8	6	–	121	К.р.-5 с		Диференційований залік 5с

Індекс: НБ 11 - 281 / 21- 2.1.17

Індекс: НБ 11 - 281з / 21- 2.1.17

Робочу програму навчальної дисципліни «Бюджетна система України» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», навчальних та робочих навчальних планів ПБ-11-281/21, РБ-11-281/21 та ПБ-11-281 з/21, РБ-11-281 з/21, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
/завідувач кафедри, доцент/:

/Груцинська Н.М./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічне управління та адміністрування, протокол № 27 від «27» 09 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми /О.А.Свтушенко/

Завідувач кафедри /Н.М.Груцинська/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти, протокол № 2 від «29» 09 2021 р.

Голова НМРР

/Михальченко О.А./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.3 з 15	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	7
2. Програма навчальної дисципліни	7
2.1. Зміст навчальної дисципліни	7
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	10
2.3. Тематичний план	10
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу(ЗФН).....	11
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	12
3.1. Методи навчання	12
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	13
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	14

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.4 з 15	

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Бюджетна система України» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце: навчальна дисципліна «Бюджетна система України» є важливою складовою формування профілю фахівця у галузі публічного управління та адміністрування і належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного мислення та спеціальних знань у галузі управління на національному та регіональному рівнях в питаннях функціонування бюджетної системи; набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій, пов'язаних із процесами бюджетування.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- визначення предмету дисципліни «Бюджетна система України», ознайомлення з його змістом та фундаментальними поняттями;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із особливостями державотворчих процесів в фінансовій системі країни;
- оволодіння термінологічною базою з бюджетування в державному управлінні.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

(ПРН 6) Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

(ПРН 8) Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

(ПРН 11) Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

(ПРН 13) Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

(ПРН 16) Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

(ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

(ЗК 6) Здатність працювати в команді.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.5 з 15	

(ЗК 7) Здатність планувати та управляти часом.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна базується на знаннях дисциплін «Економічна теорія», «Теорія економічного аналізу» та є основою для дисциплін «Публічні фінанси», «Фінанси, гроші та кредит». Отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності, пов'язаної з публічним управлінням.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля № 1 «Основи функціонування бюджетної системи в Україні», який є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Основи функціонування бюджетної системи в Україні»

Інтегровані вимоги модуля №1:

знати:

- соціально-економічну сутність бюджету;
- склад, структуру і динаміку дохідної та видаткової частин бюджету держави;
- економічну природу, причини виникнення, соціально-економічні наслідки та види бюджетного дефіциту;

- основи бюджетного устрою та побудови бюджетної системи;

- сутність та організація міжбюджетних відносин;

- сутність та класифікація доходів та видатків бюджету;

вміти:

- формулювати задачі бюджетної політики; визначати напрями бюджетної політики; аналізувати зміни в бюджетному законодавстві;
- аналізувати концептуальні основи функціонування дефіциту бюджету;
- оцінювати джерела фінансування бюджетного дефіциту; розробляти заходи щодо забезпечення фінансування бюджетів;
- визначати напрями вдосконалення управління державним боргом.

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.

Зміст. Соціально-економічна сутність бюджету держави. Функції бюджету.

Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні риси. Призначення і роль бюджету держави у суспільстві. Бюджетна політика. Бюджетний механізм.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Зміст. Зміст та характерні риси бюджету як основного фінансового плану держави . Склад, структура і динаміка дохідної частини бюджету держави . Склад, структура і динаміка видаткової частини бюджету держави.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.

Зміст. Стан бюджету та засади його балансування. Економічна природа, причини виникнення, соціально-економічні наслідки та види бюджетного дефіциту. Управління бюджетним дефіцитом: фінансово-правові та процедурні аспекти. Поняття “фінансування бюджетного дефіциту” та його джерела. Оптимізація бюджетного дефіциту: фіскальні правила та обмеження в бюджетному процесі.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи

Зміст. Основи бюджетного устрою та поняття “бюджетна система України”. Принципи побудови бюджетної системи України. Державний бюджет України та його призначення. Місцеві бюджети, їхній склад і призначення. Засади розмежування доходів між окремими ланками бюджетної системи. Засади розмежування видатків між окремими ланками бюджетної системи. Бюджетні права в Україні, їхня характеристика. Бюджетна класифікація

Тема 5. Бюджетний процес

Зміст. Характеристика бюджетного процесу в Україні та його стадій. Бюджетне планування, його зміст, завдання, принципи та етапи. Порядок складання проекту Державного бюджету України. Розгляд та затвердження Державного бюджету України. Порядок складання, розгляду і затвердження місцевих бюджетів. Організація роботи з виконання бюджетів. Бюджетний розпис, порядок його складання та затвердження. Виконання дохідної частини бюджетів. Виконання видаткової частини бюджетів. Складання, розгляд та затвердження бюджетної звітності.

Тема 6. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Зміст. Сутність та організація міжбюджетних відносин в Україні. Бюджетне вирівнювання та його особливості. Бюджетне регулювання, його сутність, завдання і методи. Бюджетні трансферти, їхня класифікація та характеристика. Дотації вирівнювання та порядок їхнього визначення. Склад та особливості бюджетних субвенцій.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.7 з 15	

Тема 7. Система доходів бюджету

Зміст. Соціально-економічна сутність та класифікація доходів бюджету. Джерела та методи формування доходів бюджету. Податкова система та її роль у формуванні доходів бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти. Організація роботи щодо мобілізації доходів бюджету.

Тема 8. Система видатків бюджету

Зміст. Соціально-економічна сутність і класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування, його сутність, форми і методи. Розпорядники бюджетних коштів, їхня класифікація, функції, права та обов'язки. Кошториси бюджетних установ, їхні види та характеристика. Складання, затвердження і виконання кошторисів бюджетних установ. Нормування видатків і види норм.

Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку

Зміст. Функціональне призначення видатків бюджетів на економічну діяльність і основи їхнього планування та фінансування. Бюджетні інвестиції. Бюджетне кредитування економіки. Видатки бюджетів на розвиток промисловості, енергетики і будівництва. Видатки бюджетів на розвиток сільського господарства, мисливства і рибальства. Видатки бюджетів на охорону навколишнього природного середовища. Видатки бюджетів на розвиток інфраструктури країни. Видатки бюджету на науку та інновації.

Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Зміст. Функціональне призначення, склад видатків бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу, основи їхнього планування та фінансування. Видатки бюджетів на соціальний захист. Видатки бюджету на загальну освіту. Видатки бюджету на підготовку кадрів. Видатки бюджету на охорону здоров'я. Видатки бюджетів на духовний і фізичний розвиток.

Тема 11. Видатки бюджету на управління та оборону

Зміст. Функціональне призначення і склад видатків бюджету на управління й оборону, основи їхнього планування та фінансування. Видатки бюджету на вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування. Видатки бюджету на оборону. Видатки бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу. Видатки бюджету на зовнішньополітичну діяльність.

Тема 12. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Зміст. Сутність операцій з обслуговування державного боргу. Планування видатків бюджету на обслуговування державного боргу. Порядок здійснення

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.8 з 15	

платежів з обслуговування державного боргу. Ризики збільшення видатків бюджету на обслуговування державного боргу.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./практ заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./практ заняття	СРС

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Бюджет, як основний фінансовий план держави»									
1.1	Сутність, призначення і роль бюджету держави.	4 семестр				4 семестр			
		9	2	2	5	9	2	-	7
1.2	Бюджет як основний фінансовий план держави	13	2	2	5	7	-	-	7
			2	2					
1.3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.	9	2	2	5	7	-	-	7
1.4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи.	9	2	2	5	9	2	-	7
1.5	Бюджетний процес.	13	2	2	5	7	-	-	7
			2	2					
1.6	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	9	2	2	5	6	-	-	6
1.7	Система доходів бюджету	9	2	2	5	5 семестр			
						12	-	-	12
1.8	Система видатків бюджету	13	2	2	5	14		2	12
			2	2					
1.9	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	13	2	2	5	14	2		12
			2	2					
1.10.	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	13	2	2	5	14		2	12
			2	2					
1.11.	Видатки бюджету на управління та оборону	8	2	2	4	14	2		12
1.12.	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	7	2	1	4	14		2	12
1.13.	Домашнє завдання/Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	8	-	-	8	8	-	-	8
1.14.	Модульна контрольна робота №1	2	-	1	1	-	-	-	-
Усього за модулем №1		135	34	34	67	135	8	6	121
Усього за навчальною дисципліною		135	34	34	67	135	8	6	121

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.9 з 15	

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Домашнє завдання, контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачами вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни, систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється здобувачами вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: лекції, самостійна робота здобувача з навчальною та довідковою літературою, практичні (семінарські) заняття, самостійне виконання тестів і підготовка рефератів (для денної форми навчання), виконання домашніх контрольних робіт (для заочної форми навчання), консультації.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Бабич Т. С. Макрофінансове бюджетування : навч. посіб. / Т. С. Бабич, Т. В. Жибер ; за наук. ред. В. М. Федосова. К. : КНЕУ, 2011. 311 с.

3.2.2. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси : навч. посібн. / за заг. ред. В. Д. Базилевича. 2-ге вид., доп. і перероб. К. : Атака, 2004. 368 с.

3.2.3. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.

3.2.4. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.

3.2.5. Бюджетна система. Навч. посіб. / Н.І. Климаш, К.В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін. за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2014. 296 с.

3.2.6. Бюджетна система України та Євросоюзу: монографія / [С.О. Булгакова, О.І. Барановський., Г.В. Кучер та ін.]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ, 2010. 409 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.10 з 15	

3.2.7. Василик О. Д., Павлюк К. В. Бюджетна система України : підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 544 с.

3.2.8. Луїна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. К. : Наукова думка, 2006. 432 с.

3.2.9. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.

Допоміжна література

3.2.10. Вахненко Т. П. Державний борг України та його економічні наслідки / Т. П. Вахненко. К. : Альтерпрес, 2000. –152 с.

3.2.11. Вахненко Т. П. Зовнішні боргові зобов'язання у системі світових фінансово-економічних відносин / Т. П. Вахненко. К. : Фенікс, 2006. 536 с.

3.2.12. Бюджетний кодекс України. URL:: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>

3.2.13. Місцеві фінанси : підручник / за ред. О. П. Кириленко. К. : Знання, 2006. 678 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

3.3.2. Офіційний сайт: Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

3.3.3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>

3.3.4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>

3.3.5. Офіційний сайт: Комітет з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
<i>Модуль № 1 «Основи функціонування бюджетної системи в Україні»</i>		
Виконання практичних завдань (26 x 20 /15)	40	30
Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	30	40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач вищої освіти має набрати не менше</i>	36	
Виконання модульної контрольної роботи/підсумкова контрольна робота	30	30

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05-(124)-2021
		стор.11 з 15	

Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих за окремі види виконаної навчальної роботи, становить модульну рейтингову оцінку.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка дорівнює модульній рейтинговій оцінці.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 3
(Ф 03.02 - 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	12.11.21	Фігуров Мелік		

(Ф 03.02 - 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 - 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Мельничук І.І.	25.08.2022		Відсутня відповідності контр РБ-11-281/22 РБ-11-281/22

(Ф 03.02 - 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 - 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				